

Päiväkodin johtajan kelpoisuutta selvittävä työryhmä

Muistio 7/2025

Aika perjantai 12.12.2025 klo 9.00–12.00

Paikka Teams

Kutsutut

Puheenjohtajisto ja sihteeristö

• Alila Kirsi, OKM	X
• Eskelinen Mervi, OKM	X
• Sarkkinen Tuomas, Karvi	X
• Lilja Kati, OKM	-

Jäsenet

• Buss Anna, Vaasan kaupunki	X
• Fonsen Elina, yliopistokoulutus	-
• Högström Barbro, Espoon kaupunki	X
• Kalland Mirjam, UNIFI ry	X
• Mattila Kaisa, Kajaanin kaupunki	X
• Mielityinen Ida, Arene ry	X
• Pakanen Anitta, VOL ry	-
• Penttilä Marja, OKM	X
• Ryttilähti Anne, Talentia ry	X
• Salo Jaakko, OAJ ry	X
• Sandroos Aleks, Sivistysala ry	X
• Väkiparta Petteri, ammattikorkeakoulutus	X

Pysyvät asiantuntijat

• Lahtinen Jarkko, Kuntaliitto	X
• Pihlaja Päivi, Itä-Suomen yliopisto	X
• Tervaspalo Katri, OKM	X
• Valkonen Satu, Helsingin yliopisto	X

Asialista

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja, opetusneuvos Kirsi Alila

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.00.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Todettiin läsnäolijat.

3. Edellisen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin muistio Katri Tervaspalon yhden lisäysehdotuksen jälkeen.

4. Jäsenten esitysten ja muutosehdotusten läpikäynti

Asiatuntijasihteeri, arviointiasiantuntija Tuomas Sarkkinen

Ryhmän jäsenet

Jäseniltä tuli yhteensä viisi vastaesitystä edellisessä kokouksessa esiteltyyn pohjaesitykseen. Reunaehdot huomioivassa pohjaesityksessä lisäopintoehdotuksena oli kasvatustieteen perus- ja aineopinnot 60 opintopistettä. Jokainen esitys esitti perusteluja ja muutoksia pohjaesitykseen, ja kukaan ei kannattanut pohjaesitystä sellaisenaan. Tuomas Sarkkinen esitteli jäsenten antamien esitysten ja muutosehdotusten keskeiset kohdat. Lisäksi esityksen antajilla oli lyhyesti mahdollisuus tarkentaa esityksen sisältöjä. Poikkeuksena oli KTPO:n esitys, jonka opetusneuvos Katri Tervaspalo esitteli kokonaisuudessaan, sillä esitys ei ollut tullut etukäteen ryhmälle tai puheenjohtajistolle tutustuttavaksi.

Espoo, Kajaani, Vaasa ja Kuntaliitto: Esityksessä Sosionomi YAMK tutkintokokonaisuuden riittävänä osaamisen varmistamisena nähdään enintään 30 op opintoja pohjaesityksen pohjalta. Opintojen tulisi olla mahdollista suorittaa osana nykyistä YAMK tutkintoa yhteistyössä yliopistojen kanssa. Opintokokonaisuuden suorittaminen tulee olla maksutonta. Lisäksi esityksessä ehdotettiin varhaiskasvatuslain muuttaminen niin, että kaikkien aiemmin kelpoisten kelpoisuus säilyy myös 2030 jälkeen.

Ammattikorkeakoulutus, Talentia, Arene ja Sivista: Esityksessä lähtökohtaisesti sosionomi (YAMK) – tutkinto (EQF7) on sellaisenaan (sisältäen varhaiskasvatuksen opintoja) riittävä tuottamaan päiväkodinjohtajan kelpoisuuden. Edellisessä kokouksessa esitelty esitys on hyvä pohjaesitys. Esityksenä kuitenkin, että sosionomi (YAMK) –tutkintoa tulee täydentää 30 op kasvatustieteen opintoja, jotka liittyvät pedagogiikkaan ja didaktiikkaan.

OAJ ja VOL: Esityksessä todettiin, että pohjaesitykseen sisältyvä kasvatustieteen opintojen osuus on täysin riittämätön. Työryhmässä ei ole esitetty mitään sellaista tutkimus-, arviointi- tai selvitystietoa, joka

tukisi esityksen mukaista radikaalia heikennystä. Vastaesityksenä esitettiin YAMK-tutkinnon lisäksi vaadittavina lisäopintoina kelpoisuuteen kasvatustieteen perus-, aine- ja syventäviä opintoja, vähintään 120 op., sisältäen harjoittelun ja syventäviin opintoihin kuuluvan opinnäytetyön.

Yliopistokoulutus ja UNIFI: Esityksen mukaista heikennystä päiväkodinjohtajalta edellytettyn pedagogiseen- ja didaktiseen osaamiseen ei voida tukea, koska työryhmän työskentelyn aikana ei ole esitetty mitään sellaista tutkittua tietoa, joka puoltaisi varhaiskasvatuslain muuttamista. Vastaehdotuksena, että yliopistot ja ammattikorkeakoulut käynnistäisivät yhteistyön, joka mahdollistaisi, että varhaiskasvatusalalle tähtäävä sosionomi suorittaisi kasvatustieteen perus- ja aineopinnot osana omaa tutkintoa esimerkiksi avoimen yliopiston kautta.

Yliopistotutkijat: Puheenjohtajiston esityksen mukaista heikennystä päiväkodinjohtajalta edellytettyn osaamiseen ei voi tukea, ja nykyistä lain kohtaa ei ole syytä muuttaa. Pohjaesitys heikentäisi nykyisen varhaiskasvatuslain esittämää osaamis pohjaa, jota varhaiskasvatuslailla nimenomaan tavoiteltiin. Työryhmän työskentelyn aikana on tuotu esiin tutkimuksia, jotka nimenomaan puoltavat nykyistä varhaiskasvatuslain kirjausta päiväkodin johtajan kelpoisuudesta.

Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto (KTPO): Esityksenä, että kelpoisuuden tuottaisi sosiaali- ja terveysalan ylempi ammattikorkeakoulututkinto, sosionomi (ylempi AMK), johon sisältyy tai jota on täydennetty 60 opintopisteen laajuisilla opettajan pedagogisilla opinnoilla, joista säädetään yliopistojen tutkinnoista ja erikoistumiskoulutuksista annetulla valtioneuvoston asetuksella (794/2004) ja ammattikorkeakouluista annetulla valtioneuvoston asetuksella (1129/2014). Esityksen taustalla on aiemmat aiheeseen liittyvät selvitykset ja parhaillaan käynnissä oleva sosiaali- ja terveysalan kaksoistutkintouudistus, jonka yhteydessä on tarkoitus muuttaa ammattikorkeakoulusäädöksiä. Tavoitteena on, että voitaisiin säätää tarkemmin ammatillisesta opettajankoulutuksesta, siihen kuuluvien opintojen rakenteesta ja opinnoille asetetuista osaamistavoitteista. Valmistelutyö on loppusuoralla ja ammattikorkeakoululakia koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle ensi vuoden alussa niin, että laki voisi tulla voimaan 1.8.2028. Samassa aikataulussa olisi tarkoituksenmukaista tehdä kyseisiä opettajaopintoja koskevat vastaavat muutokset yliopistojen tutkinnoista ja erikoistumiskoulutuksista annettuun valtioneuvoston asetukseen.

5. Yhteinen keskustelu ja linjaus jatkosta

Esityksistä käytiin yhteistä keskustelua esitysten välissä ja kaikkien esitysten jälkeen. Keskustelun aiheina oli muun muassa työryhmässä hyödynnetty tutkimus, mahdollisuudet sisällyttää YAMK-koulutukseen opintoja tutkinto-ohjelman ulkopuolelta, tehtävänannon ristiriitaisuus ja työelämän moninaiset odotukset johtamiselle. KTPO:n esitykseen liittyi paljon kysymyksiä sen käytännön toteutuksesta ja mahdollisista vaikutuksista. Esitykseen tutustumiseen ja kommentointiin pyydettiin enemmän aikaa.

Yhteenvetona kaikki jäsenistön esitykset olivat tavalla tai toisella vastaan pohjaesitystä, ja esittivät siihen muutoksia. Ryhmän jäsenten näkemykset ovat edelleen hyvin kaukana toisistaan. Voidaan myös nähdä, että kaikki tähän saakka annetut esitykset ovat jollain tavalla ristiriidassa tehtävänannon, reunaehtojen,

nykyisen lainsäädännön tai esiin tuodun tutkimustiedon kanssa. Pohjaesitystä tai muuta yksittäistä esitystä ei näin ollen voi esittää pääesityksenä edellä mainituista syistä.

Työryhmän jatkosta sovittiin seuraavasti. Kaikki jäsenet antavat lopullisen esityksensä työryhmän kokouksessa annettuun tehtävänantoon ke 17.12. klo 13 mennessä. Esitys voi olla nyt vastaehdotuksena annettu esitys tai sitä täydennetty tai muokattu esitys. Jäsenet voivat halutessaan kommentoida myös muita esityksiä. Lopulliset esitykset ja jäsenten ja puheenjohtajiston niihin liittyvät huomiot kirjataan raporttiin. Jäsentahot voivat lukea ja tarkentaa oman esityksensä kuvausta osana raportin kommentointia tammikuun aikana.

6. Katsaus työryhmän tehtäviin, tavoitteisiin ja aikatauluun

Puheenjohtaja, opetusneuvos Kirsi Alila

Lopullisten esitysten ja joulunajan jälkeen puheenjohtajisto jatkaa raportin työstämistä alkuvuodesta. Tavoitteena, että jäsenistö pääsee kommentoimaan raporttia tai sen osia viikoilla 3–4 (12.1. lähtien).

Tulevat kokoukset ovat seuraavasti: to 22.1. klo 9–12 (etä) ja to 29.1. klo 12–15 (lähikokous/etäkokous). Työryhmän toimikausi päättyy 31.1.

7. Muut asiat

Puheenjohtaja tiedotti opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämästä ja 20.1.2026 pidettävästä Talis- ja Talis Starting Strong –tutkimuksen tulosten esittelyseminaarista. Työryhmän tahoille on jo lähetetty tieto seminaarin ohjelmasta ja ilmoittautumisohjeet. Seminaariin voi osallistua paikan päällä Opetushallituksessa tai etäyhteyden avulla. Varhaiskasvatusta koskeva kansallinen raportti julkistetaan 18.12 klo 10. Ruotsinkielinen raportti julkistetaan tammikuun alussa.

Päivi Pihlaja tiedotti, että 3.2.2026 järjestetään Tampereen yliopistossa VakaataTukea –tutkimushankkeen loppuseminaari. Laajassa tutkimuksessa on selvitetty varhaiskasvatustuen uudistuksen vaikutuksia moninaisista näkökulmista käsin. Seminaarin ohjelma ja ilmoittautumisohjeet lähetetään myöhemmin.

Mirjam Kalland toi työryhmälle tietoon Kaupunkipolitiikan arviointineuvoston julkaistun raportin ”Yhdenvertaisen varhaiskasvatuksen ja koulun perusta rakennetaan tiedon varaan”.

8. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 22.1. klo 9–12 etäkokouksena.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti kaikkia syksyn työskentelystä ja totesi, että vaikeasta aiheesta ja erilaisista näkökulmista huolimatta kokouksissa on pystytty keskustelemaan teemasta hyvässä hengessä. Puheenjohtaja toivotti kaikille rauhallista joulun odotusta ja päätti kokouksen noin klo 11.